

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Enten - Eller. Første del

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 2", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 2*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon; Finn Hauberg Mortensen, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 1997, s. III. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ee1-txt-shoot-id97845bc7-374c-4b31-85b5-a7e1778e76cb.pdf> (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 2

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden. [Læs CC0-erklæringen](#)

Frugten af Roman-Dannelsen kan være en dobbelt. Enten fordyber Individet sig mere og mere i Illusionen, eller det kommer ud deraf og taber Troen paa Illusionen, men vinder Troen paa Mystificationen. I Illusionen er Individet skjult for sig selv, i Mystificationen er det skjult for Andre, men begge Dele ere Følger af en Romandannelse. Det ligger en Pige nærmest at fordybe sig i Illusionen, saaledes har Digteren ogsaa ladet det gaae med Emmeline, og hendes Liv er i denne Henseende begunstiget. Anderledes med Charles. Han har tabt Illusionen; men skjønt paa mange Maader bragt i Knibe af Virkeligheden, har han dog ikke ganske udsvedt sin Romandannelse. Han troer, han kan mystificere. Naar derfor Emmeline taler om Sympathier, der gaae langt over Faderens Forstand, saa hører man strax Roman-Læserinden; men man finder i Charles's Repliker ikke mindre correcte Reminiscenser af hans Dannelse. Han tiltroer sig ualmindelige Gaver til at mystificere; men denne Tro paa Mystificationen er ligesaa romantisk som Emmelines Sværmeri. »Efter 8 Aars Omflakken kommer han incognito tilbage; han har naturlig Forstand og Læsning, og veed, at der gives 5 eller 6 Maader, hvorpaa man kan bevæge en Onkels Hjerte; men Hovedsagen er at man er ukjendt, det er en nødvendig Betingelse.« Man hører strax Roman-Helten. At Charles skulde tiltroe sig Behændighed nok til at narre et saadant Mæhæ som hans Onkel er, det var ganske i sin Orden; men det er ikke derpaa Charles reflekterer, han taler om Onkler i Almindelighed, om 5 à 6 Midler i Almindelighed og om den Betingelse i Almindelighed at være ukjendt. Hans Tro paa Mystificationen er da ligesaa phantastisk som Emmelines Illusion, og man gjenkender i begge Judithes Skole. Charles's Overspændthed i denne Henseende faaer man et godt Begreb om derved, at han uagtet alle disse ypperlige Theorier ikke er istand til at hitte paa det Allermindste, og maa lade sig raade af den intet mindre end sværmeriske *Rinville*. Hans Tro paa Mystificationen er da ligesaa ufrugtbar som Emmelines paa Illusionen, og derfor har da ogsaa Digteren ladet dem Begge komme til det samme Resultet, nemlig til det modsatte af det, de troede at arbeide dem hen til, thi Emmelines Sympathi og Charles's Mystification bevirker gerade det Modsatte af hvad de troe den skal bevirke. Dette skal jeg senere udvikle.